

Рецензія

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (історія та громадянська освіта) другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти» за спеціальністю МОН А 4.03 Історія та громадянська освіта галузі знань А Освіта, освітня кваліфікація: магістр освіти за спеціальністю «Середня освіта (історія та громадянська освіта)» кафедри історії, археології та методики викладання Херсонського державного університету

Освітньо-професійна програма розроблена відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 1225 2024 р. та № 188 2025 р. «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» та приписам Закону України «Про вищу освіту». У складанні програми взяли участь науково-педагогічні працівники університетської кафедри, учитель закладу загальної середньої освіти та здобувачка магістерського рівня вищої освіти.

Структурно програма складається з «Профілю освітньо-професійної програми» (загальної інформації, мети, характеристики, придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмних компетентностей, ресурсного забезпечення, академічної мобільності), Переліку компонент освітньо-професійної програми (обов'язкові з циклами загальної і професійної підготовки та вибіркового цикли), структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми, форм атестації здобувачів вищої освіти, матриць відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми та забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньо-професійної програми та додатку (орієнтовний перелік компонент циклу професійної підготовки).

Усі складові програми складені фахово та професійно у відповідності з численними вимогами до подібних документів. Варто зазначити наявність чітко профільованого «обличчя» кафедри у відповідності з кафедральними традиціями викладання та науково-дослідної діяльності, регіональною специфікою та вимогами освіти у часи інформаційного суспільства та російської агресії.

Водночас у рецензента виникли рефлексії щодо змісту програми, причому вони пов'язані не стільки з власне змістом програми, скільки з вимогами МОН щодо підготовки істориків. По-перше, йдеться про доцільність застосування педагогічної спеціальності для випускників кафедри та штучного відокремлення спеціальностей науковця (викладача вишу) та освітянина-історика. Це веде до зменшення наукової складової, створює бар'єр між наукою й освітою, ускладнює працевлаштування як випускників-освітян, так і освітян-науковців, знижує фаховий рівень учителів історії з відповідними наслідками.

По-друге, викликає питання щодо доцільності виділення 32 кредитів з 90 (або 35,6% чи більше 1/3) на «вибіркові компоненти», що призведе до «випадання» низки класичних історичних дисциплін з підготовки істориків. Так, не буде викладатися компонента «Основи науково-дослідної роботи», що не дозволить майбутньому вчителю повноцінно керувати дослідженнями учнів, скажімо, в межах Малої академії наук та інших дослідницьких конкурсах.

Підсумовуючи зазначимо, що рецензована освітньо-професійна програма «Середня освіта (історія та громадянська освіта) другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти» відповідає сучасним вимогам з підготовки магістрів освіти з кваліфікацією «магістр освіти за спеціальністю Середня освіта (історія та громадянська освіта)» і може бути рекомендована до використання.

Доктор історичних наук,
професор кафедри філософії,
політології, психології та права
Одеської державної академії
будівництва та архітектури

Олександр ШИШКО

